

Hipuruw

Noru Ngindrai Kamai ara ihohin iya iyata hu angelou

¹ Koluw kinna, Ngindrai kinwong pwen lang soyon iya kinna kili tumburouhu iyau kili hu poropet, ara iyau hu sai handra-handra.

² Hapeko nondriya hu lang mahapo nakiya-hapwen, Ngindrai kinwong pwen kinsa kiltou kinyau kili Norun Kamai mepo kintakiniman, para kirayah mbukena hu melit masih. Pe iyau kili yiy opu Ngindrai imangsani kol pwan pe kol paingan yang masih.

³ Norun Kamai, ara yiy mbukena nganngana nonowa Ngindrai, pe iwiri kaipisa Ngindrai im-wonen, pe melit masih irayah ara ngara kipwa-hatiniy kiyau pwoke pwokeyan para nongnan. Iyamulan para kintali hu pakut mwomwan ta hu ndramat masih kinhipwen, pwen iya imiram-pwan nima Ngindrai mot mepo Yiy Pwokeyan Masih ita kol paingan yang.

⁴ Pwen pe Norun Kamai ara, ara yiy ihohin iyata hu angelou, pe ngalan mepo Ngindrai iykiy, ara ihohin masih i iyata hu angelou.

Norun Kamai ara yiy iho hin masih iyatahu angelou

⁵ Paratesah, Ngindrai kinho pwai kinna ta hu angelou kipa,
“Wou ara Noru Kamai;
pe mahapo kuntayah Tamam”

Ndre kipa,
“Yo andre kurayah Taman,
pe yiy andre kirayah noru Kamai”
Ara pwi.

⁶ Pwen tehen tora ko, iro mwonen Ngindrai
ipwandrisa norun ndrohan kamai isa kol pwan,
ara yiy ipa,
“Hu angelou masih ta Ngindrai, ara hu katotohon
kiya kili yiy.”

⁷ Pe Ngindrai iwong iyata hu angelou ipa,
“Yiy imbusi hu angelou tan hurayah mwom-
woyou,

Pe ndramiran hu para poya mbulyan, ara
imbusi hu rayah ngana mwan.”

⁸ Hapeko iwong iya kili norun Kamai, ara ipa,
“O Ngindrai, ndrohonoku mipwan para king tam
ara andre kinto pe kinto,
pe kultuw imwonen tam ara andre kiro mu
tehe nes para kolo king tam.

⁹ Wou ndriyam imbuluhi kultuw imwonen
pe amwisnani kultuw pwassin,
pwen tehen tora ko Ngindrai mepo Ngindrai
tam, ara itumwi ndraihei para pwesai isa
kili wou, pe iyki wou ahohin iyata hu
susuyam masih.”

¹⁰ Ngindrai iwong toro yi ipa,
“O Yapan, koluw kinna wou amangsani ndroiya
kol pwan,
pe hu kol paingan yang ara mbulya nimam.

¹¹ Pe yihu andre kahapwen, hapeko wou andre
anto;
pe yihu andre kamwiyih tehe koyau hamou
saken.

- 12 Wou andre akuimwani hu tehe koyau hamou
para tamburah;
pe andre asuluyani hu tehe koyau hamou.
Hapeko wou andre aro tehen tora ko,
pe hu hayou tam andre kinhipwen pwi.”
- 13 Pe Ngindrai kinho pwai kinna ta hu angelou
kipa,
“Ampwan kiyapwen nimo mot,
kipoo kuiki hu ndramat hu mwisnani wou
kaya pahandra pwelekam.”
- 14 Hu angelou masih, ara hu mwomwoyou para
poya mbulen Ngindrai, pe ipwandrisa hu, para
hu karayah pwandrendres ta hu mepo Ngindrai
andre kisopwat hu.

2

Nongan pwahanou para koro hinehes

1 Pwen tunan iye ko, worou kaponokulani
tisingi nongan mepo kanhilingiy pwen, pwen
andre tukanyos kannu mawen aliy pwi.

2 Nongan mepo Ngindrai iykiy iya kili hu
angelou ara ndrokonan, pe kapa hu ndramat
kandrihisani nongan para pwahanou pe kanto
ndruwan pwi, ara andre hu kawiri korahu.

3 Kapa tukandrihisani ndramat mepo sopwat
tan namandran, ara kinlahiy para kawop kora
mwomwan pwi. Sopwat iye ara Yapan kinpo-
howei mamu, pe hu mepo hu kanhilingiy iyau kili
Yapan, ara hupohowei imwonen o isa kili tou.

4 Pe Ngindrai ipwokeyani nongnan i, iyau hu
kaipisa pwoke, hu kinima pwoke, pe hu ndraikiya

pwoke handra-handra, pe hu yukyuk Mwoiwan Haiyan iyki, ara iho ndruwa namiliwan pwokeyan mbukenan.

Yesu irayah tehe ndramat imwonen

⁵ Ngindrai kinrakinima hu angelou para hu koro mu kiya kol pwan howen mepo itapo isa, ara pwi, kol pwan howen mepo yowu topo wong iya aliy.

⁶ Paratesah, nongan haiyan iye, ara hamou kintiyaniy pwen ita nongan sahin ipa toro:

“Hu ndramat ara yihu hiyeh mepo lohongam ngara kiti hu,

pe noru ndramat kamai hamou, ara yiy hiyeh mepo ngara aro pwokere yiy?

⁷ Wou ambusi hu ndramat huya pahandra hu angelou ara ndrangan niwen pwi, pe ahari ngalahu pe ahaiyani hu.

⁸ pe irakinima hu ndramat para melit masih koro pahandra pwoke nopwaran tahu.”

Pe Ngindrai andre kiyki hu melit masih kiya pahandra pwokere tahu, hapeko lang mahapo ara tukanimei tehe melit masih kinna pahandra pwoke nopwaran tahu masih, ara mapu.

⁹ Hapeko tukanime Yesu. Ngindrai iyki yiy isa pahandran hape kili hu angelou, pe kinto ndrangan niwen pwi. Pe iya pahas ta Ngindrai, imat para kikonuh hu ndramat masih, paratesah, nopwaran para kimat iya nondriyan, ara mahapo Ngindrai kinsikiye yiy, pe kiniyki pwoke nopwaran kinna kili yiy.

¹⁰ Ngindrai ara ndroiya melit masih mepo kintayah pwen hutopo, pe inime iye hiyan para

Yesu kiya nondriya nopwaran para kimat, pe kimat tan ara, ara imwonen masih, paratesah, ihomu pe iluwani hu ndramat soyon hu wiri sopwat ta Ngindrai.

¹¹ Pe Yesu imbusi hu huya howen para hu karayah haiyan, pwen yiy pe yihu mepo hurayah haiyan, ara andre hu karayah hapat. Pe Yesu kinho masi para kipohowe nali hu pe pisun hu pwi.

¹² Yiy ipwai iya kili Ngindrai ipa,
“Yo andre kupohowe ngalam kiya kili yowe hu,
pe kiro mwalinga hu ndramat huro mbultere hu,
andre kupowaliy pe kuhari ngalam.”

¹³ Pe ipwai paiwe yi ipa,
“Andre kupwotisingi lohongo kiya kili yiy.”

Pe ipwai paiwe ipa,
“Yo iye, pe iyasura hu noru Ngindrai mepo kinyiki kinsa kili yo.”

¹⁴ Pe norun hu ara hu ndramat manom-buwehu, pe Yesu yi, ara irayah ndramat iyawule tehe yihu ko. Pe iyau kimat tan, ara ipwalngani Sinai mepo pwoke para kimat iro kili yiy —

¹⁵ pe kimat tan, ara isopwat yihu pe husa mawen kou para nohowai para kimat, pe para hukoro mwoinwoi.

¹⁶ Paratesah, ileu masih tehe Yesu kinsa para kisopwat hu angelou pwi, hapeko para kisopwat hu ndraye Apraham.

¹⁷ Pwen ndroiyn ara ko, yiy irayah tehe yihu imwonen, kultuwayin masih, ara iyawule ko tehe ndramat. Pe ilahiy para kipombulen tehe pris ihohin iya kili Ngindrai, pwen lohongai ndrisiyon

tan, pe koisirai tan, ara imbusi yiy irandropwoye hu pakut mwomwan ta hu ndramat.

¹⁸ Paratesah, yiy mbukenan iya nondriya no-honou, pe ikuni nopwaran, pwen ilahiy para kisopwat hu mepo andre hu kaya nondriya no-honou.

3

Yesu ara ihohin kili Mose

¹ Pwen tehen tora ko, wawu nali mepo wawu pwotisingi lohonga wawu, Ngindrai ara iyoh wawu iya yoholai tan haiyan. Pe lohonga wawu kippai kiro kili Yesu, yiy ara Aposel pe Pris Ihohin Ta Hu Pris Masih, mepo worou ngara kapohowe ngalan pe kaiki lohongai ndrision torou kiya kili yiy.

² Yesu iyki lohongan ndrision iya kili Ngindrai, yiy ara Ngindrai irakiniman, pwen tehen tora ko Mose iyki lohongan ndrision iya mbulen masih para yumwa Ngindrai.

³ Yesu ara kahaiyani yiy kihohin ta Mose, pwen tehe ndramat hamou ipuli seu hawum, ara andre kahaiyani ndramat ipuli seu, pe andre kanhaiyani seu pwi.

⁴ Paratesah, seu masih puli hu, ara ndramat hamou-hamou ipuli hu, hapeko ndramat ipuli melit masih ara, ara Ngindrai.

⁵ Mose ipwotisingi lohongan ndrision tehe ndramat para poya mbulen iya mbulen masih para yumwa Ngindrai, pe iratiyani hu melit mepo Ngindrai kinpwai para andre kirayah kamulan.

⁶ Hapeko Kristus ara iyki lohongan ndrision tehe noru Ngindrai Kamai, pe yiy ara yapane

yumwa Ngindrai. Pe kapa worou ara suwen, pwen tukarahatinirou kiya melit itapo isa mepo lohongarou ipwoke iya aliy.

Pwahanou iya kili hu ndramat mepo hu kan-pwotisingi lohongahu pwi

- ⁷ Pwen tehen tora ko, Mwoiwan Haiyan ipa,
“Kapa nepo ahalingi mbulukoyu Ngindrai,
⁸ ara ndriyam mbuna kipwoke, pwen tehe
hu tumbu wawu hu, mepo hu ndrihisani
Ngindrai, pe hu nohonou Ngindrai tandro-
honga huro kol ndrohoyin.
- ⁹ Ngindrai ipa, konan hu tumbu wawu hu
kannime sehe melit kunmbusiy nondriya
hayou mahaangui, hapeko hu pakahi-
nonou para pakanohonou pwoke to.
- ¹⁰ Pwen tunan ara ko, ndrino ilokuh ta hu ndraye
hasap para lang ara, pe upa;
‘Hu ndrihisani hu, pe mbuwalihu para
hukoro ndruwa hu nongan para pwa-
hanou to.’
- ¹¹ Pwen pe nondriya ndrina lokuh to, urandran-
gan pwokeyan isa kili yo mbukeno tehe
andre hu kanna nondriya ngohongoh to
pwi.”
- ¹² Pwen wawu nali, mara wawu kiro ta wawu,
tehe hamou ta wawu mbuna kitali lohongan
ndrisiyon pe kimbusi pakut mwomwan, pe kitali
Ngindrai mwalen pe kiya mawen.
- ¹³ Tehe Nongan Haiyan kinpwai pwen ipa,
“Nepo” wawu koro pwokeyani wawu hamou-
hamou lang masih, pwen pe pwasoyou para

pakut mwomwan mbuna kimbusi wawu akakaituwe ndriya wawu.

¹⁴ Paratesah, worou kansusuye kansa polo Kristus, pwen tukarahatinirou kiya lohongai ndrision torou, tehe tukanmbusiy mamu kinna kipoo lang kiyahapwen.

¹⁵ Tehe Nongan Haiyan kinpwai kinpa;
“Nepo, kapa wawu kahilingi mbulukoyun,
ara wawu mbuna kakaituwe ndriya wawu
tehe mamu wawu ndrhisani yo.”

¹⁶ Yihu ndramat ara ko, ara huhilingi yo, pe hu ndrhisani yo. Pe yihu ara ko yi, ara Mose iluwani hu masih, husa mawen Yisip.

¹⁷ Pe yihu ariya kopu, nondriya hayou ma-haangui, Ngindrai ndrinan ilokuh tahu. Ndrinan ilokuh ta hu ndramat mepo hu mbusi pakut mwomwan, pe humat nombuwehu hu kene kol ndrohoyin.

¹⁸ Pe yihu ara ko, ara Ngindrai irandrangan pwokeyan iya kili yiy mbukenan para yihu andre kanna nondriya ngohongoh tan pwi, yihu mepo hukonho hilingi nongan pwi.

¹⁹ Pwen tukanime, yihu kanna nondriya kol para ngohongoh pwi, paratesah, hu kanpwo-tisingi lohongahu pwi.

4

Lang Sapat para ngohongoh ta hu yowe Ngindrai

¹ Pe tesah Ngindrai kintandrangan pwokeyan kinna aliy para kaya nondriya ngohongoh ara iripo manau. Pwen worou koro hinehes tehe

Ngindrai mbuna kikahi hamou tawawu kiyos pe kinna nondriya ngohongoh pwi.

² Nongan hiyan mepo tukanwiri y iripo kiltou, ara ihisoule ko tehe mamu hu Yisrayel kanwiri y. Hapeko nongan hu hilingiy ara, ara iya mwaihei o iya kili hu, paratesah, nongan hu wiriy, ara hu kanwiri y kinnapolo lohongai ndrisiyon pwi.

³ Pwen worou mepo tupwotisingi lohongarou ara andre tukaya nondriya ngohongoh mepo Ngindrai kintandrangan pwokeyan pwen kinpa;

“Ndrino ara ilokuh pe urandrangan pwokeyan isa kili yo mbukeno toro;

‘Yihu andre kanlahiy para kanna nondriya ngohongoh to pwi’ ”

Nongan iye, ara ipwandrohonge iya lenge Mose, hapeko Ngindrai ara mbulyan para kimangsani kol pwan ara kinhipwen, pe kiningoh.

⁴ Paratesah, nongan sahin Nongan Haiyan iwong toro iya lang andrtoyoh para ngohongoh, “Iro lang andrtoyoh imwonen Ngindrai ingoh iya hu mbulyan masih.”

⁵ Pe ita nondriya nongan kinna ara ko, ara ipa toro, “Yihu andre kanna nondriya ngohongoh to pwi.”

⁶ Pwen nongan ara, ara iripo ndron tehe hu hayah o andre hu kaya nondriya ngohongoh. Pe hu para mamu nongan hiyan pohowei iya kili hu, hapeko hu kanna nondriyan pwi. Paratesah, hu ndrhisani nongan.

⁷ Pwen pe Ngindrai irakinima lang sih paiwe yi, ipohowei, “Nepo.” Hayou soyon iyamulan,

Ngindrai iwong iyau kili Tepit tehe mamu kin-pwai:

“Nepo kapa akahilingi mbulu koyun,
ara mbuna akakaituwe ndriya wawu.”

⁸ Yosuwā kinlahi para kiwiri hu ndramat kaya nondriya ngohongoh mepo Ngindrai irandran-gan pwokeyan iya aliy, ara pwi. Pwen tehen tora ko Ngindrai iwong iya lang sih hirandron.

⁹ Pwen lang Sapat para ngohongoh sih ta hu yowe Ngindrai ara itandron.

¹⁰ Paratesah, yiy mepo iya nondriya ngohongoh ta Ngindrai, ara yiy i andre kingoh kiya mbulyan mbukenan, tehe Ngindrai yi ingoh iya mbulyan.

¹¹ Pe worou ara tukapombulen tisingiy para tukaya nondriya ngohongoh ara, pwen pe andre tukansongsin tehe hu para mamu hundrihisani nongan pwi.

¹² Paratesah, nongna Ngindrai ara iripo mwalen pe iripopo mbulen pwokeyan manau. Maramaran iya iramwaitini semela pahun maran malsai. Nongnan ngara kissi ndrokomatne namiliwa ndramat pe mwoiwa ndramat, kombura ndruwi ndramat pe mwoheyenga ndruwi ndramat, pe ngara kimwaniyani lohonga ndramat pe kultuwayi ndramat ita ndriyan kisa yelan ngawan.

¹³ Handra melit Ngindrai imangsaniy, ara andre kinkohon mbulmaran pwi. Melit masih andre karehei pe kiro yelan ngawan mbulmara yiy mepo andre tukaramwanye nongan kiya kili yiy.

Yesus ara yiy Pris Ihohin Iyata hu Pris Masih

¹⁴ Pwen tehen tora ko, worou ara ma pris torou hamou ihohin tahu pris masih mepo kinna toton kinna kol paingan yang, Yiy ara Yesu noru Ngindrai Kamai. Pwen lohongai ndrision torou ngara tukawong kiya aliy, ara tukapwotisingiy.

¹⁵ Paratesah, pris ihohin iyata hu pris torou, ara ilahi koyun kisirani rou kiya hu mwomwan torou. Pe yiy ara iya nondriya nohonou handra-handra tehe worou tuya nondriyan—hapeko handra pakut mwomwan kinto kili yiy pwi.

¹⁶ Pwen worou karahatinirou para kaya pakeh ndrohonoku pwanpwan ta king para pahas ta Ngindrai, pwen pe kiro mwonen tukandroisiy, andre tukawiri koisirai pe kakahi pahas tan.

5

¹ Hu pris masih huhohin ara Ngindrai ngara kipirani hu huro mwalingahu ndramat, pe irakinimahu para hu karayah ndramat para mbulyan para hu kaya poho hu ndramat kaya kili Ngindrai. Pe mbulyahu ara para hu kambusi hu yukyuk para mwan kitimwi para kirapiyani hu pakut mwomwan.

² Yiy mbukenan ara ikose iya hu melit soyon, pe yiy ara kultuwayin waison kiya kili hu mepo husongsin.

³ Pwen tehen tora ko yiy mbukenan ara, andre kitimwi yukyuk para pakut mwomwan tan mbukenan, pe andre kitimwi yukyuk para kirapiyani hu pakut mwomwan tahu ndramat i.

⁴ Ndramat hamou kinlahiy para kiyki yiy mbukenan kiya yokyok tehe pris ihohin, ara pwi.

Hapeko Ngindrai mbukenan andre kiyoh yiy, tehe kiniyoh Aaron.

⁵ Pwen pe Kristus i, ara yiy mbukenan, kiniyki yiy kinna yokyok tehe pris hamou ihohin, ara pwi. Hapeko Ngindrai ipwai iyatan ipa,

“Wou ara noru Kamai;
nepo yo kuntayah Tamam.”

⁶ Pe ita nongan haiyan sahin i, ara ipa;

“Wou ara andre aro pris hamou kinto-kinto,
iyawule ko tehe Melkisetek.”

⁷ Tandrohonga Yesu iro kol pwan tehe ndramat, ara itohun pe isoksok, pe irang mali yiy mandruimaran para Ngindrai kisopwat yiy para mbuna kimat. Pe Ngindrai ihilingi yiy paratesah, iro pahandra nohowai ta Ngindrai.

⁸ Konan yiy noru Ngindrai Kamai, hapeko ihilingi nongan opu, pe iya nondriya nopwaran.

⁹ Pe nopwaran iya aliy, ara imbusi yiy ilahiy para kipo ngalan kiya aliy. Pwen tora ko, yiy irayah ndramat para sopwat, pe iyki taleh iya kili hu masih mepo huhilingi yiy.

¹⁰ Pe Ngindrai irakiniman pe irayah pris ihohin iyawule ko tehe Melkisetek.

Nongan para koro rapapahan pe mbuna aka-songsin

¹¹ Nongan soyon ata Kristus tehe pris hamou ihohin tehe Melkisetek, ara iripo ndron para yowu pakapwai isa kili wawu, hapeko lohonga wawu ara ikairut. Pwen pe kinlahiy para karatiyaniy kisa kili wawu pwi.

¹² Ndrokonan para aliy, ara wawu andre kantayah pwen tehe hu ndramat para hinonou,

hapeko pwi, ndramat hamou andre kisa pe kihinuwani wawu paiwe yi kiya hu melit mendreheh-mendreheh ndrokonan para nongna Ngindrai. Wawu tora manau sus, mapu akanwiri anandrinai pwokeyan.

¹³ Yihu mepo hutora ndron sus, ara hu tehe hu mbunah malaman, pe nongan para kultuw imwonen, ara hu kowu iya aliy.

¹⁴ Hapeko anandrinai pwokeyan, ara atahu mepo hu kanpwoke, hu mepo hu rahatinihu, pe hu mbukenahu hu lahiy para kayirowe hiyan pe mwomwan.

6

¹ Pwen tehen tora ko tukatali hu hinonou para melit mendreheh-mendreheh ta Kristus, pe tukarahatinirou pe tukaya hangoh kiya hinonou pwokeyan. Lohongai ndrison ta wawu para mamu iro kili Ngindrai, pe hu kultuw para karapaiwani ndriya wawu mepo ngara kiluwani wawu kiya kimat, ara wawu mbuna kamui kaya aliy.

² Hu hinonou para kasumuluwani hu ndramat, pe hu hinonou para nima ndramat iyah iya paya ndramat, pe hinonou para kimat pe katine, pe para tamwanye mepo andre kinto-kinto, ara akataliy.

³ Kapa Ngindrai kipa hiyan kiya aliy, ara andre tukoro palte manau.

⁴ Ingandrah iya kapa hu mepo hu kanwiri pwoke iya kili Mwoiwan Haiyan, pe hu kanwiri yukyuk para kol paingan yang, pe hu kanime ngana Ngindrai,

⁵ pe hu kanhingorowe hiyan para nongna Ngindrai, pe hu kanhingorowe pwoke para lang mepo Ngindrai andre kirayah yapane hu melit,

⁶ pe kapa hu kaiki ndruwahu kiya kili Ngindrai, pe hu kamui kaya kultuw para karapaiwani ndriya ndramat paiwe, pwen kultuw para huyos ara, ara tehe hurapaingi Noru Ngindrai Kamai paiwe yi, pe huiki masirai iya kili yiy iya mbul-mara hu yau.

⁷ Pwan ara mbulou ngara kindrut kiya aliy lang masih, pe yihu mepo hu ngara kapombulen kiya pwan ara, ara pwan ara ihingini hu mbuwakei mwayih, pe huwiri lomwes kili Ngindrai.

⁸ Hapeko pwan mepo ngara kihingini ndrom-ndriu pe malkei maporon, ara pwan ara, kinna mwomwan, pe Ngindrai kiniten anan. Lang kamulan, mwan andre kitimwiy.

⁹ Pwen wawu kowase yowu, konan yowu wong tehen toro, hapeko melit mwayih wawu mbusiy, ara imbusi lohonga yowu ipwoke—Ngindrai andre kisopwat wawu kamui

¹⁰ Ngindrai ara hiyan para tamwanye, pe koyun ara kinmayit iya mbulya wawu pwi, pe namiliwai mepo wawu pwainganiy iya kili yiy, tehe wawu sopwat yowen hu, tehe lang masih wawu yera sopwat hu.

¹¹ Pe yowu namili tehe wawu hamou-hamou, ara namiliwai pwokeyan tawawu ara kiro manau kipoo lang kiya hapwen, pe akapwotisingi lohonga wawu kiya melit itapo isa.

¹² Mbuwali yowu para ndrina mere wawu kimat, hapeko akoho ndruwa hu mepo lohongahu ndrisiyon pe welehu kinho mai pwi, pe andre hu

karayah mbukena tesah mepo Ngindrai kintandran kinna aliy.

Melit mepo Ngindrai ipwatisingiy iya aliy

¹³ Iro mwonen Ngindrai ipwatisingiy iya kili Apraham, ara hamou kinhohin kili yiy para kirandran pwokeyan iya kili yiy, ara pwi, pwen yiy mbukenan irandran pwokeyan iyatan mbukenan.

¹⁴ Yiy ipwai ipa, “Pe andre kutoholi wou ndrokonan, pe andre kumbusi ndrayem hu karayah soyon.”

¹⁵ Pe Apraham ara iye longe ndranga niwen iya, hapeko welen kinimai pwi, ipoo tesah Ngindrai irandran iya kili yiy, ara iwiriy.

¹⁶ Pwen hu ndramat, ara hu ngara karandran pwokeyan iya ngala hiyeh mepo ihohin kili hu, pe tesah hurandran pwokeyan iya aliy iya kili ndramat ihohin ara, ara nongan huro pepet iya aliy, andre nongan tandran pwokeyan ara, ara andre kiramate topwe nongan.

¹⁷ Pwen Ngindrai inamiliy para kimbusi namiliwan kisa yelan pe kirayah manan, pe andre kinrapaiwani lohongan pwi iya kili hu ndramat mepo kintandran kinna kili hu. Pwen tesah ipwai, ara irandran pwokeyan iya kili yiy mbukenan.

¹⁸ Ngindrai imbusiy toro, ara iho ndruwa melit malndra mepo kinho rapaiwani lohongan kinna aliy pwi, pe ingandrah iyatan para kipwasoyou. Pwen worou mepo tuwop tuya lohowa Ngindrai para tukawiri sopwat mepo lohongarou ipwatisingiy itapo isa, ara tukarahatinirou pwokeyan.

¹⁹ Pwen pe sopwat mepo lohongarou ipwo-tisingi itapo isa, ara kipwokeyani namiliwa rou, pe kirahatinirou, pe kirahakowarou. Pe namiliwarou pwokeyan ara, ara iya nondriya yumwa totohun pe iya ndruwa koyau, pe iya toton iya nondriya kaput haiyan.

²⁰ Pe Yesu ara isopwatrou pe kinimu kiltou pe kinna nondriyan. Pe yiy ara kintayah pris ihohin mepo andre kinto-kinto, pe iho ndruwa kultuw tehe ta Melkisetek opu.

7

Melkisetek mepo yiy Pris

¹ Melkisetek ara yiy king para Salem pe yiy pris ta Ngindrai iyera Paingan Masih. Yiy ipohonani Apraham iya popahun pe iramwaitini hu king pe iro mui, pwen itoholi yiy.

² Pe Apraham iyki melit sih iyau melit masongui para melit masih mepo iwiri iyau pahun pe iyki iya kili Melkisetek. Ndroiyi ngala Melkisetek imu, ara ipa “king para kultuw imwonen,” pe ipa toro yi “king para Salem” ndroiya ngala Salem, ara ipa, “king para ndriya wayis.”

³ Pe Melkisetek ara taman pwi pe tinan pwi, pe ndraren pwi, pe lang para tinan imwalahiy iyatan, ndre lang para kimat kiya aliy, ara pwi yi. Pe yiy ara irayah tehe Noru Ngindrai Kamai, pe yiy ara ita manau tehe pris hamou mepo andre kinto-kinto.

⁴ Wawu kalohonganij tehe Melkisetek, ara yiy ndramat hamou mangalan. Tumbu rou Apraham ara iwiri melit sih para melit masongui

mepo iwiriy iro mwonen iya popahun pe ihang Melkisetek.

⁵ Nongan para pwahanou ara ipa ndraye Lipai hu, ara hu mepo hurayah hu pris para hu kapo melit sih iyau melit masongui iyau kili hu nali hu mbukenan hu ndramira Yisrayel—pe konan yihu ara ndraye Apraham.

⁶ Hapeko Melkisetek, ara yiy kinyau ndraye Lipai pwi, pe yiy ipo melit sih para melit masongui iyau kili Apraham, pe Melkisetek itoholi Apraham mepo Ngindrai kintandrangan pwen kinna kili yiy.

⁷ Pe andre akanhindrundru pwi, tehe ndramat ngalan pwi, ara andre kiwiri lomwes kili ndramat mangalan.

⁸ Lohongai handra aro, melit sih para melit masongui ara ngara kapo kiyau kili hu ndramat mepo ngara hu kamat. Pe lohongai handra yi, ara ngara kapo melit kiyau kili yiy mepo pohowe yiy, yiy mwalen.

⁹ Pwen hamou matisan kipwai tehe Lipai ipo melit sih iyau melit masongui, ara yiy opu kiwiri melit sih kiyau melit masongui ara kiyau kili Apraham,

¹⁰ paratesah, iro mwonen Melkisetek iya pohonani Apraham, ara Lipai ara mapu kintayah kili tumbun Apraham.

Yesu ara tehe Melkisetek

¹¹ Kapa mbulya pris ta Lipai ara imwonen masih, pe nongan para pwahanou huikiy iya kili hu ndramat, ara ipa hiyan iya mbulya pris ara—paratapeh pe andre tukawiri pris hamou kisa, yiy

mepo iyawule ko tehe Melkisetek, pe kinawule tehe Aaron pwi.

¹² Paratesah, kiro mwonen mbulya pris karapihiyaniy, pwen nongan para pwahanou ara karapihiyaniy i.

¹³ Yiy mepo hu melit aripo iwong iyatan, ara yiy iyau wum hawum handra masih, pe hamou ndramat kinyau wum tan kinpo mbulen tehe pris kiro pere tuntun, ara pwi.

¹⁴ Paratesah, tukanpahasaniy tehe Yapan torou ara iyau ndraye Yutah, hapeko Mose, ara kinpa handra melit pwi iya kili hu pris huyau wum iye, ara pwi.

¹⁵ Pe lohongai aro ara ileu masih, tehe kapa pris hamou kitine mwensen tehe Melkisetek,

¹⁶ yiy mepo andre kinrayah pris hamou kiho ndruwa kultuw para kowase tumbun hu, ara pwi, hapeko andre kitine kiya pwoke para taleh mepo andre kanpwalnganiy pwi.

¹⁷ Ngindrai ipwai iyatan toro:

“Wou aro pris lang masih
iya harong tehe Melkisetek.”

¹⁸ Nongan para pwahanou saken, ara Ngindrai kintapiyaniy kinna mawen, paratesah, pwoke para aliy pwi pe kinna mwaihei o.

¹⁹ Nongan para pwahanou ara kinmbusi handra melit kinna mwonen pwi, hapeko melit handra mwayih kanpwainganiy itapo isa, ara andre kiluwanirou kaya pakeh kili Ngindrai.

²⁰ Nongan para pwahanou howen iye, ara Ngindrai irandrangan tisingiy pe ipwainganiy. Hu ndraye Aaron mepo hu pombulen tehe pris,

ara Ngindrai kintandrangan tisingiy kinna kili hu pwi.

²¹ Hapeko Ngindrai irandrangan tisingiy iya kili Yesu, pe ipwai iya kili yiy toro:

“Yapan kintandrangan tisingiy, pe andre kinra-paiwani lohongan pwi,
tehe wou, ara andre aro pris hamou kinto-kinto.”

²² Iyau tandrangan tisingiy aro ko, Yesu ara irayah tehe tapaniu mwayih.

²³ Hu pris soyon ara, ara huro pahandra non-gan para pwahanou saken, pe hu konto manau mbulya hu tehe pris pwi, paratesah, humat.

²⁴ Hapeko Yesu ara andre kiro mwalen kinto-kinto, pe mbulyan tehe pris, ara andre hamou kinwiri nokun pwi, pe andre kinto-kinto.

²⁵ Pwen pe sopwat tan iya kili hu ndramat husa kili Ngindrai iyau kili yiy, ara andre kimbusiy porosih o, pe andre kinto-kinto. Pe yiy andre kinto-kinto, pe andre kiwiri yoku hu ndramat para kiro tohun kiya kili Ngindrai.

²⁶ Yesu ara pris ndrokonan ihohin ta hu pris masih mepo ilahiy kihang tesah tundroisiy. Pe yiy ara haiyan, hape mwomwan kili yiy pwi, imwonen, pakut mwomwan kili yiy pwi, pe iyki ndrohonokun iyera paingan masih, kol paingan yang.

²⁷ Yiy ara kinna harong tehe hu pris huhohin ta hu pris masih hayah, ara pwi. Pe yiy ara andre kinho mbusi yukyuk ken kiho ken lang sih kiyau sih, ara pwi yi, tehe pris hamou ngara kimbusi yukyuk para pakut mwomwan tan kimu, pwen kamulan kimbusi yukyuk para hu pakut

mwomwan ta hu ndramat. Yesu ara imbusi yukyuk para hu pakut mwomwan ta hu ndramat ara porosih o iro mwonen iyki yiy mbukenan tehe yukyuk.

²⁸ Paratesah, nongan para pwahanou ara irakinima hu ndramat mepo hukose pe hurayah tehe hu pris huhohin. Hapeko Ngindrai itan-drangan iho ndruwa nongan para pwahanou, pe irakinima Norun Kamai pe imbusi yiy imwonen masih tehe Pris haiyan Ihohin kinto-kinto.

8

Pris ihohin para tapaniu howen

¹ Pe mbulndroiya nongan mepo yowu pwai iye, ara ipa toro: Worou ara ma pris torou hamou ihohin ta hu pris masih mepo imira mipwan ndrohonoku pwanpwan ta king iya pwen te mot kili Ngindrai pwokeyan masih ita kol paingan yang.

² Yesu ita pombulen ita kol haiyan mepo yopai ndrokonan ndramat kinpuliy kinna niman pwi, hapeko Ngindrai ipuliy.

³ Hu pris masih huhohin ara rakinimahu para hu kayuk hu yukyuk pe hu kambusi yukyuk para mwan kitimwiya masih, pwen Yesu mepo pris ihohin ta hu pris masih torou, ara yiy andre kimbusi yukyuk tehen aliy i.

⁴ Pe kapa kiro kol pwan, ara andre kintayah pris hamou pwi, paratesah, hu pris hutopo pwen para hu kayuk hu yukyuk kiho ndruwa nongan para pwahanou.

⁵ Hu pris ara, ara hu pombulen iro yopai hawum mepo mwensen pe sumwoiwan ara tehe

yopai ndrokonan ita kol paingan yang. Ndroiyin iye ko, pe Ngindrai ipwandrandrahani Mose iro mwonen pakipuli yopai, ipa toro: “Oro pahas, tehe melit masih kunpwaingani kinsa kili wou iro ngondron, ara oho ndruwa nimnim ara ko.”

⁶ Hapeko mahapo, Yesu mepo pris ihohin ta hu pris masih torou, ara mbulen imbusiy tehe pris, ara ihohin masih pe iramwaitini mbulya hu pris para mamu. Paratesah, irayah moyut para tapaniu ihohin iya. Pe Ngindrai irandrangan hiyan iya, pe ipwaingani tapaniu mwayih ara.

⁷ Kapa tapaniu ihomu ara hape mwomwan kinto aliy pwi, pwen kinlahi Ngindrai kiyki tapaniu iho mulan para kiwiri soiwin, ara pwi.

⁸ Hapeko iro mwonen Ngindrai inime mwomwan iro kili hu ndramat, pwen ipa,

“Yapan ipa,

Lang itapo isa,
ara andre kumbusi tapaniu howen kiya kili hu
ndramira Yisrayel,
pe hu ndramira Yutah.

⁹ Yapan ipa toro yi,

Tapaniu iye, ara andre kinna wule tehe para
mamu, ara pwi,
mepo umbusiy iya kili hu tumbuhu para mamu,
yihu mepo iro mwonen umbultuwehu iya
nimo pe uluwani hu husa mawen Yisip.

Yihu kaniyki lohongahu ndrision iya tapaniu to
pwi,

pwen uiki ndruwo iya kili hu.

¹⁰ Yapan ipa toro yi;

Kiro mwonen lang ara, andre kumbusiy tapaniu
howen iye kiya kili hu para Yisrayel,

andre kuiki nongan para pwahanou ato kiya
lohongahu,
pe kuratuluwiy kiya ndriyahu.

Yo andre kurayah Ngindrai tahu,
pe yihu andre hu karayah ndramiro.

¹¹ Pe andre hu kanpwai kinna kili hamou-hamou
tahu hu kapa,
'Wawu akapahasani Yapan,' ara pwi.

Pe kinlahiy para hukoro hinuwani hu tahu para
pakeh kili hu, ara pwi yi,
ndre hu kahinuwani hu yowe hu, ara pwi yi.

Paratesah, hu masih andre kapahasani hu mepo
ngalahu pwi,
pe hu mepo ma ngalahu.

¹² Paratesah, andre kurapiyani hu kultuw
pwassin tahu,
pe andre kunlohongani hu pakut mwomwan
tahu pwi yoh."

¹³ Pe iro mwonen Ngindrai ipaapaniu ara
"howen," araapaniu iho mu, ara kinmbusiy
kinna mwomwan, pe tesah mepo mwomwan, ara
lengen pwen, pe kindrou pwi ko, andre kimun.

9

Totohun iro nondriya yopai para kol pwan

¹ Tapaniu iho mu, ara ma nongan para pwa-
hanou para aliy, pe ngara katotohun kiro kol
mepo ngara kahaiyanikiro yopai para kol pwan.

² Yopai hawum hu puliy, ara kaput para aliy
ihomu, pwen kaput isayau maran, ara sui sih

ma kakan, pe keyeu, pe hu ndrina nohun kan-haiyaniy pwen huro ndrita keyau huro aliy. Pe pohowe hape ariya, ara Kol Haiyan.

³ Pe ndruiwa koyau iho mulan, ara kaput sih pohowe hape ariya, ara Kol Haiyan Masih,

⁴ pe kaput ara, ara pere tuntun kolt para timwiya melit ngonohon layin, pe kokou penei iya kolt para tapaniu iro aliy. Kokou para tapaniu aro, ara kolowai para manna, nes ta Aaron mepo iyki nonowen, pe pat malhin para tapaniu iro aliy.

⁵ Pe iro ndrita kokou para tapaniu ara, ara sumwoiwa angelou malmou ma nganngana hilu pe kapene hilu iyah iramburuhi noku randrop-wei. Pe andre tukanratiyani hu titiye para aliy mahapo, ara pwi.

⁶ Pe iro mwonen hu melit masih aro kan-ramwaniyaniy iro mwoimwoi toro, pwen hu pris husong iya kaput isa maran ara ken iho ken para hu kambusi hu mbulyahu tehe pris.

⁷ Hapeko pris ihohin opu, ara ngara kiya nondriya kaput mepo ita nondriyan masih, pe ngara kiya nondriyan, kiho nondriya hayou sih, ara porosih o. Pe lang masih ngara kiya nondriyan, ara ngara kimbusi yukyuk kiyapolo ndrai para pakut mwomwan tan mbukenan, pe para hu pakut mwomwan tahu ndramat mepo hu ndrhihani Ngindrai, pe yihu kanyirowei pwi yi.

⁸ Iyau lohongai aro, pwen Mwoiwan Haiyan ipwainganiy tehe sai iya hape mepo Kol Haiyan Masih, ara kinileu mapu, paratesah, kultuw para Yopai iho mu, ara iro ndron.

⁹ Melit iye ara iranonoye iya lang para mahapo.

Paratesah, hu yukyuk pe hu yukyuk para mwan kitimwiy masih mepo pris hamou ngara kiyuk, ara kinoho mbusi lohonga ndramat mepo ngara kitotohun, ara kileu pwi.

¹⁰ Paratesah, nongan para pwahanou saken, ara iwong iya kultuw para namnam, pe para kayin ndran, kultuw para nuhuya ndramat karayah howen—pe nongan para pwahanou para nombuwe tou, ara pwoke para aliy iro hape ko, kipoo kirahihini lang Ngindrai kinpwaingani kultuw howen.

Ndreye Kristus

¹¹ Hapeko iro mwonen Kristus isa tehe pris ihohin ta hu pris masih para hu melit hiyan mahapo hutopo, ara yiy iya nondriya yopai mepo ihohin iya pe imwonen masih mepo kanmbusiy kinyau nima ndramat pwi. Ngindrai imangsani melit masih, hapeko yopai aro, ara kintosura melit imangsani hu pwi.

¹² Pe Kristus kiniwiri ndreye hu meme pe ndr-eye hu noru mbulmwakau para kiya nondriya hape mepo Kol Haiyan Masih, ara pwi. Hapeko yiy mbukenan iyki ndreyen tehe yukyuk para kikonuh rou kinto-kinto ara porosih o.

¹³ Pe ndreye hu meme pe hu mbulmwakau kamai pe lohulohu mbulmwakau pihin ara ngara karahun kiya ndritahu ndramat mepo hu kanmwonen pwi, para kimbusi koro mwonen pe hu katotohun kiya kili Ngindrai, pe andre kimbusi nimiya ngawan tahu kirayah howen.

¹⁴ Hapeko Kristus ara pakut mwomwan kinto kili yiy pwi, pe iyki yiy mbukenan tehe yukyuk

iya kili Ngindrai iyau Mwoiwan Haiyan mepo andre kinto-kinto. Pwen tehen toro ko, ndreyen ara pwokeyan iya, ilahiy para kimbusi lohongarou kileu. Pwen mahapo tulahiy para katohun kiya kili Ngindrai kinto-kinto pe andre tukanmbusi hu melit mepo andre kiluwani worou kinna kimat pwi.

¹⁵ Paratesah, tunan aro ko, pwen Kristus ara irayah moyut para tapaniu howen, pwen melit hiyan andre kinto-kinto mepo Ngindrai kintandangan kinna aliy, ara andre kiyki kiya kili hu mepo iyoh hu. Yiy imat, ara para kisopwat hu pe kirapiyani hu pakut mwomwan mepo humbusiy huro pahandra tapaniu ihomu.

¹⁶ Pe tapaniu ara tehe namiliwai pwokeyan ndramat hamou kiyinganiy kiya kimat tan, pe namiliwai pwokeyan ara, ara andre kinpwoke pwi kapa ndramat ara kinmat pwi.

¹⁷ Paratesah, namiliwai pwokeyan ara andre kipwoke kopu kapa ndramat ara kimat. Pe kapa ndramat ara kiro mwalen, namiliwai pwokeyan ara, ara pwoke para aliy pwi.*

¹⁸ Pe kapa ndreye hu kan pwi, pwen tapaniu ihomu ara pwoke para aliy pwi.

¹⁹ Mamu Mose ipohowe nongan para pwanou iya kili hu ndramat masih, ara ngara kiwiri kapuk laman mepo wasiy iho hu ndrandra hisop, pwen isekerani ndreye noru hu mbulmwakau pe meme iyapolo ndran, iya ndrita hu ndramat masih pe ndrita puk maiye.

* **9:17:** A will is a legal document that gives instructions about what a person wants to happen to his possessions when he dies.

²⁰ Pe ipa, “Iye ara ndrai para tapaniu mepo Ngindrai imbusiy isapolo wawu pe ipwandrandrahani wawu para akoho ndruwan.”

²¹ Pwen Mose imbusiy tehen aliy i, isekerani ndrai iya yopai pe iya ndrita hu melit masih para totohun.

²² Nongan para pwahanou ipa, melit masih ara andre kirayah howen kiya ndrai, pe kapa ndrai kinimuw pwi, pwen Ngindrai andre kinrapiyani hu pakut mwomwan pwi.

²³ Pe hu melit aro ara sumwoiwa hu melit para kol paingan yang, pwen andre kambusi yukyuk para hukarayah howen. Hapeko hu melit para kol paingan yang mbukenan, ara ndrokonan pe iramwaitini hu yukyuk mepo mwayih iya, iya iye.

²⁴ Paratesah, Kristus ara kinna nondriya yopai mepo mbusiy iya nima ndramat mepo sumwoiwa melit ndrokonan, ara pwi, hapeko iya kol paingan yang ndrokonan, pe iya ita mbulmara Ngindrai pe ita sopwatrou.

²⁵ Pe kinhopo kinna kol paingan yang ken iho ken, para kiyki yiy tehe yukyuk tehe pris ihohin ngara kimbusiy para kiya nondriya hape mepo Haiyan Masih hayou sih iyau sih, kiyapolo ndrai mepo ndreyen mbukenan pwi, ara pwi.

²⁶ Matisan iro matne Ngindrai imangsani kol pwan isa, ara Kristus andre kiro kuni nopwaran lang masih. Hapeko pakeh lang nakisahapwen, ara isarayah porosih o, pe iyki yiy mbukenan tehe yukyuk para kirapiyani hu pakut mwomwan.

²⁷ Pwen tehe hu ndramat ngara kamat, ara ngara kamat porosih o, pe kiya mulan andre hukoro tine nongan,

²⁸ pwen Kristus ara imat porosih o para kirapiyani hu pakut mwomwan ta hu ndramat soyon; pe andre kimui paiwe yi. Yiy andre kinsa para kirapiyani pakut mwomwan pwi, hapeko andre kiyki sopwat kiya kili hu mepo huro longe yiy.

10

Kristus iyki yiy tehe Yukyuk porosih o

¹ Pe nongan para pwahanou, ara sumwoiwa hu melit hiyan mepo itapo isa—pe andre kiniyki hu melit ndrokonan pwi. Paratesah, tunan aro ko, pwen kinlahiy para koro mbusi yukyuk ara ko hayou sih kiyau sih ken kiho ken, ara pwi. Pe hu mepo huya pakeh para katotohun, ara kinlahiy para kimbusi hu konto mwonen pwi yi.

² Kapa hu kambusiy tehen tora, pwen andre hu kahatohai para hu koro yuk hu yukyuk. Paratesah, hu ndramat mepo ngara katotohun, ara andre hukarayah howen porosih o, pe andre hu kanhingorowe mwomwan kiya hu pakut mwomwan tahu pwi.

³ Hapeko hu yukyuk ara, ara ngara kimbusi hu koro lohongani hu pakut mwomwan tahu hayou sih iyau sih.

⁴ Pe ndreye hu mbulmwakau kamai pe ndreye hu meme, ara kinlahiy para kinrapiyani hu pakut mwomwan pwi.

⁵ Pwen iro mwonen Kristus isa kol pwan, ara ipwai iya kili Ngindrai toro:

“Hu yukyuk pe hu yukyuk para mwan kitimwiy masih, ara annamiliy pwi,

hapeko anmwaniyani nombuwe ndramat hamou tehe yukyuk kisa kili yo;

⁶ hu yukyuk para mwan kitimwiw pe hu yukyuk para kirapiyani pakut mwomwan, ara anpwes kinna aliy pwi.

⁷ Pwen upwai upa, ‘Yo aripo—pwayan kinpwai pwen isato ita puk maiye toro: Ngindrai to, yo usa ara para kumbusi namiliwam pwokeyan.’ ”

⁸ Mamu Kristus kinpa, konan iya hu yukyuk mepo mbusiy iho ndruwa nongan para pwahanou tehe kinpa konan iya aliy, “Hu yukyuk, hu hanghang, pe hu yukyuk para mwan kitimwiw masih, pe hu hanghang para kirapiyani pakut mwomwan, ara annamiliw pwi, pe hu kaniyki pwesai kinsa kili wou pwi.”

⁹ Pe ipwai ipa, “Yo aripo, usa para kumbusi namiliwam pwokeyan.” Pwen irapiyani hu yukyuk pe hu hanghang saken iyau pe Kristus mbukenan irayah yukyuk pe hanghang howen.

¹⁰ Pe iya namiliwai pwokeyan ara ko, turayah haiyan iya nombuwe Yesu Kristus mepo iyki yiy tehe yukyuk porosih o.

¹¹ Lang sih iyau sih hu pris masih ngara hu koro tine pe hu kambusi mbulya hu tehe pris. Pe hu ngara kayuk hu yukyuk iyawule ko ken iho ken, mepo kinlahiy para kirapiyani hu pakut mwomwan pwi.

¹² Pe iro mwonen Kristus iyki yiy tehe yukyuk sih mepo andre kinto-kinto para kirapiyani hu pakut mwomwan, pwen mahapo imira mipwan iyapwen te nima Ngindrai mot.

¹³ Pe tandrohonga lang ara isa, ara ita longe kipoo Ngindrai kimbusi hu ndramat para mwis-nani yiy kaya pahandra pwelekan.

¹⁴ Paratesah, hu mepo imbusi hu hurayah haiyan pe imwonen masih, ara imbusi yukyuk sih opu, pe andre kinto-kinto.

¹⁵ Pe Mwoiwan Haiyan i itiyani titiye iye isa kiltou. Pe ipwai imu ipa Yapan ipa toro;

¹⁶ “Andre kumbusi tapaniu iye kiya kili hu kiro mwonen lang ara. Andre kuiki nongan para pwahanou to kiya ndriyahu, pe kuratuluwiy kiya lohongahu.”

¹⁷ Pe iposura nongnan i, ipa:

“Hu pakut mwomwan tahu pe hu kultuw pwassin tahu, ara andre kunlohonganij pwi yoh.”

¹⁸ Pe kapa Ngindrai kintali hu pakut mwomwan pwen, pwen kinlahiy para kambusi yukyuk paiwe, ara pwi.

Tukoro tine pwokeyan kiya lohongai ndrision torou

¹⁹ Pwen tehen tora ko wawu nali pe wawu pisu, ndreye Yesu kinmbusirou tukanrahatinirou para tukasong kiya hape mepo Kol Haiyan Masih,

²⁰ pe iyki sai howen isa kiltou pe iluwani worou iya taleh. Pe sai ara, ara itepe i isa kiltou para tukaya pwen te koyau, pe koyau ara, ara tehe nombuwe Yesu mbukenan.

²¹ Pe worou ara ma pris torou hamou naman-dran pe ihohin masih, pe yiy ita nimnim iya suwe Ngindrai,

²² pwen tukaya pakeh kili Ngindrai kiyapolo ndriyai imwonen, pe kiyapolo lohongai ndrision mepo pwokeyan. Pe ndriya worou kiro mwonen,

pe lohongarou kiro mawen kultuw pwassin, pe tukanu kiya ndran lewen.

²³ Pe tukapwotisingi lohongarou kiya melit mepo lohongarou ipwotisingiy itapo isa, pe tukawong kiya aliy, paratesah, yiy mepo kintandran-gan, ara lohongan ndrisiyon pe andre kimbusiy.

²⁴ Pe tukoro lohonganiy para kapwokeyani hamou-hamou kiya kultuw para namiliwai, pe para hukoro mbusi hu kultuw hiyan.

²⁵ Pe mbuna tukaitohai kultuw para tukarawurerou, tehe yihu ndramat hayah ngara hu kambusiy, hapeko tukapwokeyani hamou-hamou tehen tora ko kiropo kiya—paratesah, Lenge Yesu para nakisa ara kinpakeh.

²⁶ Pe kapa tukanpahas kinna nongan ndrokonan, pe tukoro waiyaniy para kambusi pakut mwomwan manau, pwen yukyuk para kiro ndron para kambusiy pe kirapiyani pakut mwomwan, ara pwi.

²⁷ Hapeko hu mepo humwisnani Ngindrai, ara andre hukawiri korahu kiya mwan namandran masih pe andre pe andre kipwalnganihu pe andre hukaro pahandra nohowai namandran.

²⁸ Pe sehe ndramat mepo indrihisani nongan para pwahanou ta Mose, ara titiye ta hilu ndramat malmou, ndre matimou imbusiy, pwen koyuhu kinsikirani yiy pwi, pe hutingundrun.

²⁹ Pe kapa hamou kinngastoro kandrita Noru Ngindrai Kamai pe kinmbusi ndrai para tapaniu tehe haiyan pwi, ndrai mepo imbusi tou tuya howen, pe ipwasimiri Mwoiwan Haiyan mepo iyki pahas, pwen akalohonganiy tehe kora

mwomwan namandran nakiwiri, ara mwomwan masih, ndre pwi?

³⁰ Paratesah, tupahasani Ngindrai kinpwai kinpa, “Andre kuiki kora mwomwan tahu; pe andre kuposoiwi mwomwan tahu yi,” pe paiwe yi, “Yapan andre kiyki ndramiran hu koro tine nongan.”

³¹ Pe kapa Ngindrai mwalen kimbultuwe taha-tini wou, ara kahanohowai, andre awiri koran.

³² Pe akalohongani hu lang mamu hu kanna mepo wawu wiri ngana Ngindrai, pe wawuro tine pwokeyan tandrohonga wawuya nondriya hu nopwaran namandran pe wawu ramwaitinihu.

³³ Lang hayah ara hu pwasimiri wawu iya ngawan iro mbulmarahu ndramat pe hu pwalngani wawu, pe hu lang hayah i, ara wawu sopwat nopwaran ta hu hayah mepo huya nondriya hu nopwaran.

³⁴ Hu mepo huro nondriya nopwaran ara, ara tehe mepo huro nondriya kou. Pe wawu ro pwes pe wawu ropa hiyan o, iya hu menmena wawu iro mwonen hu ndramat husa po. Paratesah, wawu mbukenan wawu kanpahasaniy tehe hu menmena wawu mwayih, mepo andre kintokinto, ara hutora pwen.

³⁵ Pe wawu mbuna akakose para akarahatini wawu. Pwen kene wawu namandran, ara andre akawiriy.

³⁶ Wawu koro tine pwokeyan, pwen kiro mwonen akambusi namiliwai pwokeyan ta Ngindrai, pwen tesah mepo kintandrangan kinna aliy, ara andre akawiriy.

³⁷ Paratesah,

“Ndrangan niwen pwi,
Yiy mepo nakisa, ara andre kisa,
pe kindrou pwi ko andre kisa.”

³⁸ Pe

“hu ndramat to kultuwayihu imwonen, ara lohongahu ndrisiyon andre kimbusi hu koro mwalen.

Pe yiy mepo kises kimui,

ara andre Ngindrai kinpwes kinna tan pwi.”

³⁹ Pe worou ara andre tukonto surahu mepo hutali lohongai ndrisiyon tahu pe Ngindrai andre kipwalnganihu, ara pwi, hapeko worou, ara para surahu mepo hupwotisingi lohongai ndrisiyon tahu, pe Ngindrai andre kisopwat tou.

11

Lohongai ndrisiyon ara mambulen para aliy

¹ Pe lohongai ndrisiyon ara imbusi worou pe lohonga rou ipwoke para kawiri melit mepo lohongarou ipwotisingiy itapo isa, pe imbusi worou tupahasaniy tehe tesah tukanimei pwi, ara ndrokonan.

² Paratesah, hu tumburouhu, ara lohongai ndrisiyon tahu imbusiy, pe Ngindrai ara ipwes iyata hu.

³ Pe iyau lohongai ndrisiyon, pwen lohongarou ileu pe tuya pahasaniy tehe kol pwan masih, ara Ngindrai ipwandrandrahaniy pe irayah. Pwen tehen tora ko, melit turopo nime, ara mangsaniy iyau melit konoho nime pwi.

⁴ Pe iyau lohongai ndrisiyon ta Apel iyki yukyuk sih mwayih iya, iya kili Ngindrai, iramwaitiniy ta Kain mepo imbusiy. Pe iyau

lohongai ndrisiyon tan i, Ngindrai ipa kultuwayin imwonen. Pe Ngindrai iwong mwanye iyata Apel pe irapasan tehe yukyuk tan hiyan. Pe iyau lohongai ndrisiyon ta Apel, konan kinmat, hapeko itawong manau.

⁵ Pe iyau lohongai ndrisiyon, pwen Ngindrai iwiri Enok mamwalen iya kol paingan yang, pe kinmat pwi. “Pe kinlahiy para kakahi yiy pwi, paratesah, Ngindrai kiniwiri yiy kinyau.” Paratesah, makinyau mapu Ngindrai ipwes iyatan, pe irapasan, pwen kinwiri yiy.

⁶ Pe kapa lohongai ndrisiyon pwi, ara kinlahiy para kimbusi Ngindrai kipwes, ara pwi. Paratesah, ndramat mepo nakisa kili Ngindrai, ara kipahasaniy tehe yiy ara mwalen, pe Ngindrai andre kiyki kene hu mepo huden yiy.

⁷ Pe iyau lohongai ndrisiyon, pwen Ngindrai ipwatisingi nongan iya kili Nowah iya hu melit mepo mapu kinnimei. Pe Nowah ihilingi Ngindrai pe iro nondriya nohowai haiyan, pe imbusi ndroi hakou namandran para kisopwat hu ndrai sih tan. Pe iyau lohongai ndrisiyon tan ipwainganiy tehe hu ndramat para kol pwan ara kultuwayi hu pwassin, pe iyau lohongai ndrisiyon tan i, Ngindrai ipohowe yiy tehe yiy mbukena kultuw imwonen.

⁸ Pe iyau lohongai ndrisiyon, pwen Ngindrai iyoh Apraham para kiya kol mepo kamulan andre kiwiri kiya mbukenan yiy. Pe konan ikowu hape aleheh para kiya aliy, hapeko ihilingi nongna Ngindrai pe iya.

⁹ Pe iyau lohongai ndrisiyon, pwen Apraham imbusi kalsuwan, pe irayah tehe ndramat hamou

mawen, pe ipuli yopeyen pe imin aliy iro pwan mepo Ngindrai kintandrangan kinna atan kinna aliy. Pe Ngindrai itandrangan tehen aliy o iya kili Yisak hilu Yakop pe hilrayah mbukena kol ara.

¹⁰ Paratesah, Apraham iro longani kol namandran mepo andre kinto-kinto, pe Ngindrai mbukenan andre kimu pe kirandroiyin, pe yiy mbukenan ara yiy ndramat para puliyan.

¹¹ Pe iyau lohongai ndrision, Sarah kinna pihi parangoloh pe lengen para kipo mbunah ara kinramwaitiniy, hapeko iyki lohongai ndrision tan iya tesah Ngindrai itandrangan iya aliy, pwen iwenei para kipo mbunah.

¹² Pwen iyau kili ndramat hamou opu Apraham, mepo pakeh nakimat, hapeko iyau kili yiy opu, irayah tumbuhu ndramat soyon mepo ndromwoyahu tehe hu piriya hora yang pe kalayeng para poholeng.

¹³ Hu ndramat masih kene aro, ara hurondron nondriya lohongai ndrision tahu pe hu mat. Hu melit mepo Ngindrai kintandrangan kina aliy, ara hu kanwiriya pwi. Hu nime hu melit ara huho mwanan hape pe hu rawulohaniy, pe hupwai ngawan tehe yihu ara hu ndramat para mawen pe kol pwan ara kolo hu pwi.

¹⁴ Hu ndramat huwong toro, ara ipwainganiy tehe hutora nimnim iya kolo yihu mbukenan hakol namandran masih hirandron.

¹⁵ Pwen kapa hu koro lohongani kol naman-dran masih mepo hu kantaliy, ara hulahiya para hu kamui kaya aliy.

¹⁶ Hapeko hu lohonganiya para kaya kol naman-dran masih hakol mwayih—mepo kol hakol para

kol paingan yang. Pwen tehen tora ko Ngindrai kinmasi para hu kayoh yiy tehe Ngindrai tahu, ara pwi, paratesah, kinmwaniyani kol naman-dran hakol tahu.

¹⁷ Pe iyau lohongai ndrisiyon, iro mwonen Ngindrai inohonou Apraham, para kiyki Yisak tehe yukyuk sih kiya kili yiy. Yiy mepo Ngindrai itandrangan iya kili yiy, ara pakiyki norun hamou opu mepo ndriyan imbuluhi yiy tehe yukyuk kiya kili Ngindrai.

¹⁸ Konan Ngindrai kinpwai kinna tan toro, “Ndrayem hu kamulan, ara andre yihu kayau kili Yisak.”

¹⁹ Paratesah, Apraham tanan tehe Ngindrai ilahiy para kihingini ndramat kitine kimat. Pwen iyau nongan ara ko iwiri Yisak imui isa mawen kimat.

²⁰ Pe iyau lohongai ndrisiyon, Yisak itoholi Yakop hilu Esau iya lomwes ta hilu para lang mulan.

²¹ Pe iyau lohongai ndrisiyon, iro pakeh Yakop nakimat, pwen itoholi noru Yosep hilu kamai malmou, pe iroh iya ndrita nesen pe itotohun.

²² Pe iyau lohongai ndrisiyon, Yosep, lengen para nakimat kinsa pakeh, pwen ipwai tehe Ngindrai andre kiluwani hu Yisrayel kaya mawen Yisip, pe ipwatisingi nongan iya kili hu iya tesah para hu kambusiy kiya ndruwin.

²³ Pe iyau lohongai ndrisiyon, Mose tinan imwalahiy iyatan, pe tinan hilu taman hilro kulani yiy ipoo walehen iya maroyoh, paratesah, yiy mbunah hamou lahayen. Pe hilu kanoh kinna pwandrendrehe ta king pwi.

²⁴ Pe iyau lohongai ndrision, iro mwonen Mose imandra irahatini yiy, pwen yiy mbuwalin para kayoh yiy ara tehe tinan ara noru king Paroh.

²⁵ Yiy mbukenan inamiliy para kikuni nopwaran kiyapolo hu ndramira Ngindrai, pe mbuwalin para kiro nondriya pwesai para pakut mwomwan mepo andre kinto ndrangan niwen pwi.

²⁶ Inimei tehe kapa kiwiri masirai kiya nondriya Kristus, ara hiyan pe iramwaitini hu melit hiyan pe lahayen para Yisip. Paratesah, ita nimnim iya kenen mepo itapo isa.

²⁷ Pe iyau lohongai ndrision, Mose itali Yisip, pe kinnoh kinna ndrinalokuh ta king, ara pwi. Pe iro tine pwokeyan, paratesah, inime Ngindrai mepo konho nime yiy pwi.

²⁸ Pe iyau lohongai ndrision, Mose ipwesani Pasopa pe itumwi ndreye hu kan iya hu ndruw para karam, pwen angelou mepo andre kipwalngani hu ndrohan kama, ara andre kiningundruhu ndrohan kama para Yisrayel pwi.

²⁹ Pe iyau lohongai ndrision, yihu ndramira Yisrayel husingondriti Ndras Laman pwen tehe ngara hukoro rikai ndrita pwan posowen. Hapeko iro mwonen hu Yisip pakanohonou para koho ndruwahu, pwen humut ndran.

³⁰ Pe iyau lohongai ndrision, hu ndramira Yisrayel hurakaiyani Yeriko lang manandrtoyoh, pwen kowa Yeriko ara ilon iya pwan pe imaloowe.

³¹ Pe iyau lohongai ndrision, Rahap pihin para pilah, ara kindrihisani nongna Ngindrai pwi pe

kinmat pwi, paratesah, irawulohani hilu ndramat malmou para tandrihindrih.

³² Pe andre kupa tesah i? Yo kunlahiy para kutiyani titiye ta Kitiyon, Parak, Samson hilu Yepta, pe titiye ta Tepit hilu Samuwel pe hu poropet, ara pwi,

³³ yihu ara lohongahu ndrision ara hupo pahun pe huraamwaitini hu kolo hu king, pe hu ndramat huya mu poho tamwanye, pe huwiri tesah mepo Ngindrai itandangan iya aliy, pe husiyi pohohu layon,

³⁴ pe husumate pwoke para mwan namandran, pe huwop kili hu ndramat mepo hu pakatingundruhu kiya semela pahun. Pe pwoke kili hu pwi, hapeko hu pwokeyan iya, pe nondriya pahun, ara hurayah hu ndram pwokeyan iya, pe huraamwaitini hu ndram para mawen.

³⁵ Pe hu pihin hayah ara huiki lohongai ndrision ta hu iya kili Ngindrai, pwen huwiri yowe hu imui isa tine kinmat paiwe yi. Pe hu ndramat hayah ara, ara mbuwali hu para hu kapa hu kowu ta Ngindrai, pwen hu ndramat hu ramate hu ipoo huya mat. Paratesah, huiki lohongahu iya melit itapo isa mepo andre kiyki taleh mwayih kiro mwonen Ngindrai kihingini hu ndramat kasa tine kimat.

³⁶ Pe hayah tahu hupwasimirihu pe humwiriryanihu, pe huwasi hu malkei hayen, pe huiki hu iya nondriya kou.

³⁷ Hayah tahu, ara hu ndramat hu solpwahu iya pat pe hu mat; pe hayah tahu sondritihu iya so iya malhin; pe hayah tahu hu tingundruhu iya semela pahun. Pe hayah tahu, ara husuluyehu

iya kapilohu sipsip pe hu meme, pe hayah tahu ara hundoisiy pe tandroyani hu, pe hayah tahu, ara hu pwalnganihu.

³⁸ Pe hu ndramat para kol pwan mepo hu kanpwotisingi lohongahu pwi, ara hu pakarawani hu ndramat mepo hupwotisingi lohongahu iya kili Ngindrai iro nondriya nopwaran, ara hu kanlahiy para koro kol pwan pwi. Pe hurakohoyou hu huya kol ndrohoyin, pe hu ngondron para hukoro ngara sou pe hu ngara pwan.

³⁹ Hu ndramat masih aro, ara lohongai ndrision tahu imbusi Ngindrai irapasa hu. Pe hu masih humat, pe hamou tahu kiniwiri tesah mepo Ngindrai itandrangan iya aliy, ara pwi.

⁴⁰ Paratesah, Ngindrai kinmwaniyani melit mwayih torou ita pwen, pwen iyau kiltou opu, andre kimbusihu koro mwonen masih.

12

¹ Pe hu ndramat soyon lohongahu ndrision, ara hurahakowarou pe hutopo surarou, pe hutopo pwokeyani titiye torou. Pe tukarapiyani hu melit masih mepo ngara kiyki ndranganou, pe pakut mwomwan mepo ngara tukonoho taliy kileh pwi, pe tukoro tine pwokeyan pe tukan-gap kiya ngapilai mepo Ngindrai kinmwaniyaniy torou pwen ita.

² Pe tukoro nimnim kiya kili Yesu, mepo yiy ndroiyn pe ndramat imwonen masih para lohongai ndrision torou. Pe Yesu kinkose pwi pe ipwokeyani yiy para kiho ndrungkak kei tondrih, pe hupwasimiri yiy, hapeko ipwes, paratesah,

kinimpwan pwen ita nima Ngindrai mot ita ndrohonoku pwanpwan ta king.

³ Pwen wawu kalohonganiy nokulani yiy mepo iro tine pwokeyan pe iramwaitini hu ndramat mepo pakut tahu mwomwan mepo humwisnani yiy, pwen andre aro tine pwokeyan pe andre ankose pwi.

Ngindrai ngara kipwahanou norun hu

⁴ Pe nondriya rambumbungas tawawu para akoro mawen pakut mwomwan, ara wawu kansa nondriya kimat mepo ndreye wawu andre kimuw kiya aliy, pe akaramwaitiniy, ara mapu.

⁵ Pe nongan mepo ipwokeyani wawu pe ipwainganiy tehe wawu norunhu kamai, ara lohonga wawu mbuna kimayit kiya aliy. Ngindrai ipwai ipa,

“Pwen noru, pwahanou ta Yapan, ara mbuna wiriy kiho mwak o. Pe mbuna ambusi wou tehe akose kiro mwonen kipomate wou,

⁶ Paratesah, Yapan ngara kipwahanou hu mepo ndriyan imbulihihu, pe iyki konahu masih mepo isomwihu tehe hu norun.”*

⁷ Sehe mbunah kamai andre taman kinpwahanou yiy pwi? Ngindrai iwiri wawu pe wawu rayah norun hu kamai, pe kapa kipwahanou wawu kiho nondriya nopwaran, ara akoro tine pwokeyan.

⁸ Pe kapa ndramat masih kaya nondriya pwahanou pe wawu kanpwes para akaya nondriya pwahanou pwi, pwen wawu, ara noru sai pe wawu noru Ngindrai kamai ndrokonan pwi.

* 12:6: Proverbs 3:11-12

⁹ Pe worou masih para kol pwan, ara mata-marou hu mepo ngara hu kapwahanou rou pe worou ngara kahaiyanihu. Pwen Tamarou para mwoiwarou tukaikirou kaya pahandran. Pwen andre tukoro mwalen.

¹⁰ Pe tamarou hu ara hupwahanourou weneyan o, pe hupa ndre mwayih masih, hapeko Ngindrai ipwahanourou, ara para hiyan torou. Pwen andre tukasusuye kiyapolo yiy kiya kultuw haiyan tan.

¹¹ Pe pwahanou ngara tukaya nondriyan, ara kinohoiki hiyan o kisa kiltou, ara pwi, hapeko ngara kiyki ngandran i. Pwen hu mepo hu kankose pwi, pe huya nondriya pwahanou, ara kamulan andre hu kawiri kultuw imwonen pe ndriya wayis.

¹² Pwen, pe akapwokeyani nima wawu mepo imbuyei pe ngundru wawu mepo nomnomwun pwi.

¹³ “Pe akaramwaniyani saya wawu kiro mwonen para tokuyai,”[†] pwen pe hu mepo ndrika hu imat, ara andre kinto mbuyei tora ko pwi, hapeko andre hu kaya hiyan.

Mara wawu kiro tawawu kapa kandrihisani nongna Ngindrai

¹⁴ Pe akanohonou pwokeyan para akoro nondriya ndriya wayis pe kultuw haiyan kiya kili hu ndramat masih. Pe kapa kultuw haiyan kinto kili wawu pwi, pwen kinlahi hamou kinime Yapan pwi.

[†] **12:13:** Proverbs 4:26

¹⁵ Mara wawu kiro tawawu, matisan hamou tawawu kirayah tehe mbuwakei tunguyan isa-hambunet, pe kiringi wawu pe kimbusi wawu akayos akaya kultuw mwomwan, pe akanwiri pahas ta Ngindrai.

¹⁶ Pwen mara wawu kirota wawu, matisan hamou kiyos kiya kultuw para pilah, ndre tehe Esau kinpwotisingi lohongan pwi, pwen anandri-nai sih o, ipopehei iya aliy, iya hu menmenan hiyan mepo andre kiwiri tehe yiy ndrohan.

¹⁷ Wawu pahasaniy tehe iyamulan pakiwiri hu lomwes, ara Ngindrai ipa pwi iyatan. Konan irang mali yiy para kiwiri lomwes ara, hapeko kinlahi Ngindrai kirapaiwani lohongan pwi.

Ngondron para nohowai pe ngondron para pwesai

¹⁸ Pe wawu mapu akansa ngondron sih mepo akanaliy mapu, pe ilahiy para akahangoruwe ngandraha mwan ita yat, pe lokuhan, pe sinon namandran, pe nohai namandran imum, ara pwi,

¹⁹ pe tukanhilingi ngasa ndrah sahin naman-dran, ndre ngasa mbulukoyu hamou iwong pe hu mepo huhilingiy, ara hurakamam para Ngindrai mbuna kiro wong manau kiya kili hu.

²⁰ Paratesah, hu kanlahiy para karahatini hu para hukawiri nongan para pwandrendrehe mepo Ngindrai iro pwai iya kili hu, ara pwi; pe ipa, “Kapa kan hamou kiyahatek kiya ngondron ara, ara andre kasolpwa yiy kiya pat pe kimat.”

²¹ Pe hu melit hu nimei, ara imbusi hu hunoh turuwehu, pwen Mose ipwai ipa, “Yo unoh turuweyo yi.”

²² Hapeko wawu kansa Ngondron Sayon, Yerusalem para kol paingan yang, mepo kol namandran ta Ngindrai mwalen. Wawu kansa pwen kili hu angelou pusongui-iyau pusongui mepo huro rokom iyapolo pwesai,

²³ pe wawu kansa rawure kansa noku mbul-tere ta hu noru Ngindrai ndrohan, mepo ngala wawu kantatuluwiy pwen ita kol paingan yang. Wawu kansa kili Ngindrai mepo yiy NDRAMIRA Tamwanye hu ndramat masih, pe akansa kili hu mwoiwahu ndramat mepo Ngindrai ipohowe hu ndramat kultuwayi hu imwonen, pe hu kantayah imwonen masih.

²⁴ Pe wawu kansa kili Yesu mepo yiy moyut para tapaniu sih howen, pe wawu kansa kili ndreyen mepo isekeraniy, pe ndrai ara, ara iwong mwayih iya, pe iramwaitini ndreye Apel.

²⁵ Mara wawu kirota wawu, pe wawu mbuna kandrihisani Ngindrai mepo ita wong. Mamu hu ndramat huro kol pwan, ara Ngindrai ipwandrandrahani hu pwokeyan, hapeko hundrihisani nongnan, pe kinlahiy para hu kawop korahu pwi. Pwen pe worou po hiyeh, mepo tulahi para kandrihisani yiy mepo ita pwandrandrahani rou iyau kol paingan yang.

²⁶ Iro mwonen lang ara, ara mbulukoyun in-unuwani kol pwan, hapeko itandrangan toro, “Porosih i andre kununuwani kol pwan o ara pwi, hapeko andre kununuwani hu kol paingan yang i.”

²⁷ Pe nongan “porosih i” ara iwong iya hu melit mepo imangsani hu—pe andre kinunuwaniy pe kirapiyani hu kaya mawen. Pwen tesah mepo

kinlahiy para nunuw kinunuwaniiy pwi, ara andre hu koro manau.

²⁸ Pwen tukarawuloh kiya kili Ngindrai, paratesah, andre tukawiri kolo king Ngindrai mepo andre nunuw kinlahiy para kinunuwaniiy pwi. Pwen tehen tora ko tukoro pahandra nohowai ta Ngindrai pe tukatotohon kiya kili yiy kiyapolo nohowai.

²⁹ Paratesah, Ngindrai torou, ara mwensen tehe mwan sih mepo ngara itimwi melit masih.

13

Pwahanou isahapwen

¹ Pe akoro namili hu nali wawu hamou-hamou mepo hupwotisingi lohongahu iya kili Ngindrai.

² Kapa ndramat hamou yowen pwi kisa kili wawu, ara akarawulohani yiy, paratesah, hu ndramat hayah humbusiy tora, pe hukowu tehe hurawulohani hu angelou.

³ Pe hu mepo hutora nondriya kou, ara koyu wawu mbuna kirut tahu, pe akahangoruwei tehe wawu tora nondriya kou tehe yihu yi. Pe hu mepo huya nondriya nopwaran, ara ngandran hu hungoruwei, ara wawu hungoruwei i.

⁴ Wawu masih kahaiani kultuw para yesowai, pe akapwotisingi lohongai para yesowai kiro mwonen, paratesah, ndramat mepo ipo pilah, pe hu ndramat masih mepo ngara hu kambusi kultuw para pilah, ara Ngindrai andre kiyki korahu.

⁵ Pe akoro mawen namiliwai para singayai, pe tesah ita kili wawu ara ilahi wawu. Paratesah, Ngindrai kinpwai kinpa,
“Andre kuropolo wawu kunto-kunto,

pe andre kunpiyani wawu pwi. ”

⁶ Pwen tukarahatinirou pe tukapa,

“Yapan ara sopwat to; yo andre kunnoh pwi. Hu ndramat andre kapo tesah sato?”

⁷ Pe koyu wawu mbuna kirut ta hu pohon tawawu mepo ngara hu kapohowe nongna Ngindrai kisa kili wawu. Akayirowe kultuwayi hu tapeh, pe akoro ndruwa lohongai ndrision tahu.

⁸ Yesu Kristus ara ita tehen tora ko pihe, pe andre kiro tehen tora ko nepo, pe andre kinto-kinto tehen tora ko.

⁹ Pe hu hinonou handra-handra para mawen, ara mbuna kipakarawani lohonga wawu. Pwoke tam ara iyou pahas ta Ngindrai, pe mbuna tukahondruwa haiye para anandrinai para pwesai, mepo andre kiniyki hapesah hiyan pwi kiya kili hu mepo huiniy.

¹⁰ Pe hu pris para Yutah mepo ngara hu kapo mbulyahu tehe pris hu koro yopai, ara kinlahiy para hukayan yukyuk handra kiyau pere tuntun torou, ara pwi.

¹¹ Pe pris ihohin tahu pris ngara kisas ndreye hu kan kiya hape mepo Kol Haiyan Masih tehe yukyuk sih para pakut mwomwan. Pe nombuwe hu kan, ara ngara katimwi hu koro ngawan para ndrohonoku ngohongoh tahu ndramat.

¹² Pwen tehen tora ko Yesu yi, ara ikuni nopwaran iro ngawan para karam namandran para kol namandran, pwen andre ndreyen andre kimbusi hu ndramat karayah haiyan.

¹³ Pwen pe worou i, tukaya ngawan ndrohonoku ngohongoh pe kaya kili Yesu, pe tukawiri masirai tehe yiy iwiriy.

¹⁴ Paratesah, worou turopo kol namandran sih iripo kol pwan mepo andre kinto ndrangan niwen pwi, hapeko worou tora nimnim iya kol namandran hakol i mepo itapo isa.

¹⁵ Pwen iyau kili Yesu opu, tukoro waiyaney para kambusi yukyuk sih para kihari ngala Ngindrai—tehe yukyuk iyau pohorou para tukahari ngalan.

¹⁶ Pe koyu wawu mbuna kirut para akambusi kultuw hiyan para akasopwat hu hayah, paratesah, hu yukyuk tora ara ngara kimbusi Ngindrai kipwes.

¹⁷ Pe akahilingi hu pohon tawawu mepo hutora nimnim iya mwoiwa wawu pe akaro pahandra tesah hupwai. Pe hutora mu torou tehe hu ndramat para pwokereya mwoiwa tou. Pe andre hu kaiki tiyeyahu kiro mbulmara Ngindrai. Kapa akahilingi nongnahu, pwen andre hu kambusi mbulyahu kiyapolo pwesai, pe kapa ndriyahu kimwa, pwen andre hu kansopwat wawu pwi.

¹⁸ Pwen akatohun kisa towu. Pe yowu pahasaniy ndrokonan tehe lohonga yowu, ara ileu, pe yowu namiliy para koro mwonen kiya hu meresai masih.

¹⁹ Pe urakamam isa kili wawu para akatohun, pwen andre Ngindrai kitali yo kusa kili wawu kileh.

Totohun pe nongan iyahapwen

²⁰ Pe Ngindrai para ndriya wayis mepo iyau ndreyen para tapaniu mepo andre kinto-kinto, yiy iwiri Yapané rou Yesu mepo Ndramat naman-dran Para Pwokereya Sipsip isa mawen kimat.

²¹ Pe Ngindrai andre kimwanye wawu kiya melit masih hiyan mepo wawu namiliy para akambusiy kiyau namiliwan pwokeyan. Pwen andre akambusi namiliwan pwokeyan, pe andre kipwokeyani worou kiya hu melit masih hiyan. Pe Yesu Kristus andre kipo mbulen kiyau kili tou, pe andre kiyki pwesai kiya kili Ngindrai, pe akahari ngala Ngindrai kinto pe kinto. Ndrokonan.

²² Wawu nali mepo wawu pwotisingi lohonga wawu, akahilingi wulani nongno mepo andre kipwokeyani wawu, paratesah, nongan uratuluwiy, ara mulai opu.

²³ Yo unamiliy para akapahasaniy tehe nalirou Timoti, ara kintali kou. Pe kapa kisa kileh, ara andre youlu kasa nime wawu.

²⁴ Ndrokolang toulu kiya kili hu pohon masih tawawu pe hu ndramira Yapan masih. Pe hu para Yitaliy hupa ndrokololang tahu isa kili wawu yi.

²⁵ Pahas ta Ngindrai kiro sura wawu masih.

Nongan Hiyan
Portions of the Holy Bible in the Nali Language of
Papua New Guinea
Buk Baibel long tokples Nali long Niugini

copyright © 2008, 2012, 2020 PNG Bible Translation Association

Language: Nali

Translation by: PNG Bible Translation Association

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-10-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 Oct 2025 from source files dated 2 Oct 2025

1c7cf377-af27-5ad9-9abb-06ab9a468be4